

Policie ČR 1993-2000

K 1. lednu 1993 se Policie ČR stala skoro až výlučným policejním sborem, který na území ČR působil. Den předtím ukončily svou existenci Federální policejní sbor, Sbor hradní policie a sbor Federální železniční policie, který existoval rekordně krátkou dobu (něco málo přes půl roku). Všechno upravoval zákon č. 26/1993 Sb., schválený 21. prosince 1992 s účinností k 1. ledna 1993.

PČR ale nebyla policejním sborem jediným. Již 22. října 1992 ČNR svým zákonem č. 257/1992 Sb., účinným 31. prosince 1992, zřídila Bezpečnostní informační službu ČR, takže ji po vzniku ČR nebylo nutné ustanovovat,

Ke konci roku 1992 Policie ČR disponovala šesti službami. Byla to správní služba, služba pořádkové policie, služba kriminální policie, služba dopravné policie, služba ochrany ekonomických zájmů a služba ochrany ústavních činitelů. Správní služba ale k 31. prosinci 1992 jako samostatná složka zanikla. Po rozdělení ČSFR Policie ČR převzala řadu agend zrušeného Federálního policejního sboru. Tam, kde se služby obou překrývaly, byly v rámci PČR rozšířeny. Jednalo se o působnost služby kriminální policie, služby ochrany ekonomických zájmů (protikorupční služby), kriminalisticko-technické a expertizní služby a nakonec ochranné služby. Tam, kde se Policie ČR před 1. lednem 1993 činnosti vyčleněnými pro FPS nezabývala, převzala tyto služby celé. Jednalo se o leteckou službu, službu rychlého nasazení nebo službu cizinecké a pohraniční policie.

Spolu s tím česká policie převzala celou oblast vyšetřování (Úřad vyšetřování pro ČR) a stejně tak Úřad pro dokumentaci a vyšetřování činnosti StB, který vznikl 1. listopadu 1992. Oba tyto útvary měly charakter celorepublikový. Třetím celorepublikovým útvarem se stal Útvar rychlého nasazení, kterého význam byl v tom čase stále vysoký, takže podle jejího vzoru již před rokem 1993 začaly vznikat krajské zásahové jednotky. V roce 1990 jako první z nich vznikla Rota zásahu proti nebezpečným pachatelům (ROZA), jako součást Pohotovostní motorizované jednotky (PMJ). Později byla od PMJ vyňatá a jako samostatná Zásahová jednotka podřízená odboru služby pořádkové policie.

Kromě ní postupně vznikly zásahové jednotky, dnes s dovětkem KŘP, Středočeského kraje, Ústeckého kraje, Plzeňského kraje, Jihočeského kraje, Královéhradeckého kraje, Jihomoravského kraje a Moravskoslezského kraje. K nim lze přičíst olomoucký Zatykácký tým

„Alfa-Omega“ nebo také „Zóna“. Osminásobná vražda 24. února 2015 v Uherském Hradišti zvedla názory na zřízení takovýchto jednotek ve všech 14 krajích ČR.

Policie České republiky k 1. lednu 1993 převzala dále bývalý personální sestav FPS, všechnen materiál, budovy a technické vybavení, kterým FPS v čase své existence disponoval. Převzaté byly předpisy, hodnosti a uniformy, vše pocházející převážně ještě z dob SNB.

Zákon č. 26/1993 Sb., který tyto vztahy upravoval, však především podstatně novelizoval zákon č. 283/1991 Sb. o Policii ČR. Kromě zmíněného zařazení všech složek FPS, které k 31. prosinci 1992 na území ČR působily, do organizace Policie ČR, výrazně rozšířil okruh úkolů, které PČR musela v těchto nových podmínkách zajišťovat: chránit bezpečnost osob a majetku; spolupůsobit při zajišťování veřejného pořádku, a byl-li porušen, činit opatření k jeho obnovení; vést boj proti terorismu; odhalovat trestné činy a zjišťovat jejich pachatele; konat vyšetřování a vyhledávání o trestných činech; zajišťovat ochranu státních hranic ve vymezeném rozsahu; zajišťovat ochranu ústavních činitelů České republiky a bezpečnost chráněných osob, kterým je při jejich pobytu na území České republiky poskytována osobní ochrana podle mezinárodních dohod; zajišťovat ochranu zastupitelských úřadů, ochranu objektů zvláštního významu; dohlížet na bezpečnost a plynulost silničního provozu a spolupůsobí při jeho řízení; odhalovat přestupky, a pokud tak stanoví zvláštní zákon, přestupky objasňovat; vést evidence a statistiky potřebné pro plnění svých úkolů; vyhledávat celostátní pátrání; přitom byla oprávněna zveřejňovat údaje nezbytné k identifikaci hledaných osob; získávat, soustřeďovat a vyhodnocovat informace sloužící ochraně ekonomických zájmů České republiky; na základě vyrozumění orgány Vězeňské služby České republiky provádět úkony související s bezprostředním pronásledováním osob, které uprchly z výkonu vazby nebo z výkonu trestu odnětí svobody; zadržovat svěřence s nařízenou ústavní nebo uloženou ochrannou výchovou, kteří jsou na útěku, a spolupůsobit při jejich vyhledávání.

Paragraf 3. upozorňoval, že v rámci PČR teď již působí sedm služeb – služba pořádkové policie, služba kriminální policie, služba dopravné policie, ochranná služba, služba ochrany ekonomických zájmů, služba cizinecké a pohraniční policie a letecká služba. V zákoně se opět neobjevuje správní služba, která vedla evidenci občanů a držitelů zbrojných průkazů, vydávala občanské průkazy atd., v PČR existovala od jejího vzniku. V čele jednotlivých služeb stáli ředitelé, které jmenoval a odvolával policejní prezident. Jen ředitel útvaru ochranné služby musel být jmenován nebo odvolán se souhlasem prezidenta ČR.

Novinkou byla změna statutu nejvyššího řídicího orgánu PČR, kdy Policejní ředitelství bylo nahrazenou Policejním prezidiem. V jejím čele, po vzoru PS SR, tedy již

nestál policejní ředitel, nýbrž policejní prezident, což se děje i v současnosti. Policie ČR se v době svého vzniku organizačně členila na Policejní prezidium ČR, útvary územní působnosti a zásahovou jednotku rychlého nasazení, jak zákon Útvar rychlého nasazení FPS nazval. Ten však k 1. lednu 1992 změnil pouze přídavek „FPS“ na „PČR“.

Policejního prezidenta jmenoval a odvolával ministr vnitra, kterému odpovídal za svou činnost.

Policejní prezidium převzalo a doplnilo struktury bývalého Policejního ředitelství. Bývalé odbory Policejního ředitelství (např. pořádkové nebo dopravní policie) byly nahrazeny především ředitelstvími (např. Ředitelství služby pořádkové policie, Ředitelství služby dopravní policie), které příslušné služby řídily. Jejich organizační zajištění ale nebylo stálé. Vývoj PČR se po stránce organizační od roku 1993 vyznačuje mnoha změnami, kdy se jednotlivé služby nebo jejich součásti stávaly na delší nebo kratší dobu celostátními útvary a byly podřízené policejnímu prezidentovi a jeho 1. náměstkovi, nebo byly opětovně zařazovány do struktury Policejního prezidia pod pravomoc jeho ostatních náměstků.

Do zákona byly zařazeny rovněž ustanovení o vysoké policejní škole s názvem Policejní akademie České republiky, i když prozatím měla oprávnění vychovávat absolventy pouze v bakalářském stupni. Samotná PA byla zřízena na základě zákona 232/1991 Sb. o policejních vysokých školách a zřízení policejní akademie ze dne 29. května 1992, což je i dnem účinnosti tohoto zákona. Kromě vysoké školy měla PČR k dispozici Vzdělávací institut ve Veltrusech, střední policejní školy MV v Praze, Brně, Pardubicích a Jihlavě, od FMV pak v roce 1993 převzalo střední odborné školy, přejmenované na střední policejní školy v Praze a Holešově.

Vyhlášky ministerstva vnitra, umístěné v sbírce zákonů ČR pod čísly 32 a 33, novelizovaly výnos ministra vnitra ČR 428/1992 Sb. a zejména pak výnos 374/1992 Sb., kterým se prováděl zákon ČNR o služebním poměru příslušníků PČR.

K 1. lednu 1993 do nové struktury posel také Nezávislý odborový svaz Policie České republiky (NOS PČR), založený již 19. července 1990.

Policejním prezidentem se od 1. ledna 1993 stal stávající policejní ředitel Plk. JUDr. Ivan Vyleta, který poté svou funkci zastával do 23. dubna 1993, kdy byl vystřídán Plk. Mgr. Stanislavem Novotným (12. květen 1993 - 26. říjen 1994) a ten pak Plk. Mgr. Oldřichem Tomáškem (1. leden 1995 - 6. srpen 1998). Všichni působili v době, kdy funkci ministra vnitra v první a druhé vládě premiéra Václava Klause (ODS) zastával Jan Ruml, člen ODS (1. ledna 1993 – 7. listopadu 1997).

Bylo to organizačně velice složité, ale současně také významné období, kdy v návaznosti na aktivity z roku 1992, byly kladeny základné kameny organizace a činnosti Policie ČR na celá dva desetiletí a v podstatě i dnešní česká policie na těchto kamenech stojí. S výjimkou roku 2008, kdy byla prosazeny některé významnější organizační změny pod názvem Reforma PČR, se v ostatních letech žádné větší změny tohoto typu neuskutečnily, pouze docházelo k přeskupování její sil, vyvolané zejména úspornými opatřeními.

Noční můrou policie se v první polovině 90. let stal neustálý vzrůst kriminality, který neměl na našem území obdobu. Pouze v roce 1990 stoupla kriminalita o 80 (!) procent a v celé ČSFR dosáhla výše 286 724 trestných činů. V dalších letech 1990 a 1991 tento trend dále gradoval. V roce 1991 to bylo 371 155 trestných činů a v roce 1992 dokonce 450 265 trestných činů, což za tři roky značilo vzrůst skoro o 300%! Radikálně se zvýšil počet násilných trestných činů. Zatím co např. vražd bylo v roce 1989 v Česku 126, v roce 1990 to bylo skoro o 160% více – 305 v Československu, 212 v Česku. V roce 1994 bylo v Česku zaevidováno 286 vražd.

Tento trend byl tehdy typickým také pro Českou republiku. V roce 1990 bylo zaznamenáno 216 852 případů trestné činnosti oproti 120 768 v roce 1989, v roce 1991 to bylo již 282 998 případů a v roce 1992 dokonce 345 505. V roce 1994 nastal v tomto směru jistý odliv a zaznamenali jsme „pouze“ 372 427 případů trestné činnosti a v roce 1995 375 630 případů.

Mimořádně závažná situace nastala rovněž v oblasti ekonomiky. Problémy se objevily skoro na všech stranách. Již tzv. malá privatizace, která na základě zákona č. 427/1990 Sb. začala v roce 1990 a pokračovala až do roku 1993, byla doprovázena vydíráním, nebo zastrahováním případné konkurence. Špatné to bylo rovněž v oblasti tzv. velké privatizace, prováděné také tzv. kupónovou metodou. Prvá vlna proběhla v pěti kolech v době od května do prosince 1992, druhá v šesti kolech března do prosince 1994. Kupónové knížky se staly předmětem spekulací, ale mnohem závažnější byl vznik různých investičních fondů, které vykoupily desetitisíce kuponových knížek, soustředily obrovským kapitál, který jejich manažéri nakonec vytunelovali, tj. o získaný kapitál z nich nezákonnou cestou vyvedli. Typickým příkladem je případ Harvardských investičních fondů Viktora Koženého.

Objevily se tím nové druhy hospodářské trestné činnosti, na které naše policie připravena nebyla. Ke všemu je nutné připočítat klasické trestné činy, spojené s hospodářskou činností: vydírání nových podnikatelů; jejich vraždy a únosy; vraždy nastrčených osob, tzv. bílých koní; rozsáhlé podvody - privatizační, restituční a fakturační; loupeže výrazně větších částek, než tomu bylo před rokem 1989; mimořádně rozsáhlé krádeže starožitností především

z kostelů a muzeí; masové porušování veřejného pořádku atd. Závažným jevem byl vznik organizovaného zločinu a pronikání takovýchto skupin do ČR je zahraničí.

Policie se snažila na vše reagovat přeskupením svých sil, využíváním přesčasových hodin policistů, z kterých mnozí pracovali na kraji svých sil. Vše v podmínkách nízké technické vybavenosti policejních služeben, kdy počítač byl spíše vzácností a nadále se používaly pouze psací stroje, nebo se někde dokonce psalo rukou.

Na předním místě pozornosti veřejnosti stála tehdy kriminální služba. Boj proti kriminalitě byl do zániku ČSFR rozdělený mezi federální a republikové policejní orgány. Po 1. lednu 1993 byly obě tyto instituce sjednocené, což lze hodnotit pozitivně, ale problémem pro celou tuto oblast byl nejširší prostor ze všech policejních služeb, který právě kriminální služba musela začít pokrývat. Na tomto úseku především prudce stoupala kriminalita a dostávala stále nové a nové formy. V důsledku toho se poměrně dost často měnila vnitřní struktura kriminální policie, její podřízenost policejnímu prezidentovi nebo jeho náměstkům. Jednou byla součástí Policejního prezidia, jindy samostatným celostátním útvarem.

Po spojení federální a republikové kriminální služby se jejím ředitelstvím stala Ústředna kriminální policie, do které byl začleněný také útvar organizovaného zločinu a zpravodajství. Podléhaly jí krajské a okresní struktury.

Ochranou ekonomiky se rovněž zabývala služba ochrany ekonomických zájmů, zřízená na Policejním prezidiu, která taky měla své podřízené struktury v krajích.

Z obou se k 1. lednu 1994 staly celostátní útvary. Další změnou byla skutečnost, že služba ochrany ekonomických zájmů byla přejmenována na Službu policie pro odhalování korupce a závažné hospodářské trestné činnosti. Obě v činnosti doplňovala Národní drogová informační služba a Ústředna Interpolu Praha, které byly ještě stále zařazené u ministerstva vnitra. Až počínaje 1. lednem 1994 byly obě tyto instituce zařazené do Policie ČR. Ústředna Interpolu Praha se stala součástí Ředitelství služby kriminální policie, do které kromě ní patřila ještě zvláštní technická služba a útvar operativní dokumentace. Národní drogová informační služba se stala dalším celostátním útvarem.

První organizační změnou se stalo zřízení služby policie pro odhalování korupce a závažné hospodářské trestné činnosti, která k 1. lednu 1994 nahradila stávající službu ochrany ekonomických zájmů.

Ochranou ekonomiky se zvýšenou mírou začala zabývat také Bezpečnostní informační služba České republiky, existující v této podobě od 1. ledna 1993 do 29. července 1994, v čele které stál Stanislav Devátý. K 30. červenci 1994 byla přejmenována na Bezpečnostní informační službu a pod tímto názvem pracuje až dodnes. Až do února roku 1997 stál v jejím

čele nadále S. Devátý. Plně se zapojila také do boje proti organizovanému zločinu, kde si své místo uhájila taktéž služba rychlého nasazení.

Po rozdělení ČSFR a vzniku samostatné České republiky se k 1. lednu 1993 české policii dostaly problematiky, kterými se předtím nezabývala, nebo se k ní vrátily.

První byla ochrana prezidenta. Sbor hradní policie se stal součástí Policie ČR, ke které byla rovněž připojena Ochranná služba FPS a služba ochrany objektů zvláštního významu. V nových podmínkách se všechny tři této složky spojily v jeden celek pod názvem ochranná služba, vedena ředitelstvím ochranné služby. Vnitřně se dělila na tři útvary – ochrany ústavních činitelů, ochrany objektů zvláštního významu a ochrany prezidenta ČR, později přejmenovaný na hradní policii.

Druhá byla problematika, pasů, víz a ochrany státních hranic, převzatá od FPS. Z tohoto důvodu v ten samý den vznikla u Policie ČR služba cizinecké a pohraniční policie. Obě součástí této policejní složky v podstatě působily odděleně, protože jejich přímé činnosti byly v mnoha ohledech odlišné. Linie pasů a víz, včetně všech policejních činností práce s cizinci na území ČR, působila na celé ploše České republiky, takže se snáze vytvářela její krajská a okresní pracoviště. Linie ochrany státní hranice procházela na okrajích České republiky, takže bylo možné tyto úkoly přidělit nejdříve krajům, později příslušným okresům, což se 1. května 1995 také stalo.

Na Policejním prezidiu bylo zřízené ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie, které od 1. ledna 1994 do 31. března 1995 existovalo jako celostátní útvar. Jedinou pozdější zásadnější změnou byl odchod vojáků základní služby v roce 1993, po zrušení povinné prezenční vojenské služby. Od toho času hranici chránili pouze příslušníci pohraniční policie.

Třetí oblastí byla výstroj. Policie ČR se od SNB začala výrazně odlišovat i svou uniformou. Zatím co uniformy SNB vycházely spíše z vojenského střihu a jejich základní barva byla nejdříve zelená, pak modrá a nakonec zase zelená, v kombinaci s červenými prvky, jak to bylo např. u četníků v období první ČSR. Stejnokroj vz. 92, který byl do policie v roce 1993 zavedený, měl barvu tmavomodrou a existoval v mnoha provedeních od kombinézy po pracovní stejnokroj, vše v letním nebo zimním provedení. V podstatě se s menšími změnami používá až dodnes.

Ke změnám došlo také v označení policejních aut, kdy byla jejich žlutá barva nahrazena bílou se zeleným pruhem a nápisem Policie.

V následujících letech přišly další změny.

Nejdřív se k 1. lednu 1994 k policii vrátila služba železniční policie, která byla 1. ledna 1993 pod názvem Železniční policie ČR převedená pod resort ministerstva dopravy.

V jejím čele teď stálo ředitelství služby železniční policie, na nižší úrovni stála její oblastní ředitelství. Ukázalo se, že její převedení pod resort dopravy nebylo dost účinné a v rámci tohoto zařazení málo efektivní. Vždyť u ministerstva dopravy k 1. lednu 1994 skončila nejenom Železniční policie ČR, ale bez náhrady také Sbor ozbrojené ochrany letišť.

Službě železniční policie byly i nadále podřízené oblastní ředitelství Praha, Plzeň a Olomouc, řízené svým ředitelem. Oblastní ředitelství byla zrušena až k 31. prosinci 1997, kdy Ředitelství železniční policie zaniklo.

Počátkem roku 1995 došlo k dalšímu přeskupování sil uvnitř resortu. K 1. lednu se kriminální služba opět stala součástí Policejního prezidia a její struktura se ustálila jako Ředitelství služby kriminální policie (SKP), s patřičnou krajskou a okresní strukturou. Z ní se vyčlenily tři celostátní útvary – Útvar pro odhalování organizovaného zločinu SKP, součástí které se stala Národní drogová informační služba, Útvar dokumentace SKP a Zvláštní technický útvar SKP. Národní ústředna Interpolu se změnila v celostátní útvar, ale v této podobě existovala pouze do 1. prosince 1999, kdy se stala součástí Policejního prezidia. Současně Úřad pro dokumentaci a vyšetřování činnosti StB byl změněn na Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu a Ředitelství ochranné služby na Ochrannou službu. K 1. dubnu 1995 byl zrušený samostatný útvar Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie a celá tato služba byla podřízena náměstkovi policejního prezidenta.

V průběhu tohoto roku se mezi policejními službami opět objevila služba správních činností, protože význam správních agent v práci PČR a MV ČR rostl. Stalo se tak k 1. září 1995. Poté se počet deseti služeb Policie ČR (správní, pořádková, dopravní, kriminální, odhalování korupce a závažné hospodářské trestní činnosti, ochranná, letecká, rychlého nasazení, železniční, cizinecké a pohraniční policie) na šest let stabilizoval a v druhé polovině devadesátých let již žádná nová nevznikla.

Poměrně stabilizovaná byla v celém tomto období služba pořádkové policie, i když se v ČR, zejména v Praze, objevily známky širšího porušení veřejného pořádku a to zejména v souvislosti s hnutím punk, které v té době vyvolávalo konflikty s Romy. Problémy rostly i s fotbalovými fanoušky (*hooligans*).

Základní jednotkou pořádkové policie byla obvodní oddělení, která přešla také do organizace pořádkové policie ČR. Obvodní oddělení se později začlenila do okresních a krajských ředitelství PČR a místní oddělení se stala součástí obvodních ředitelství. Kromě nich k pořádkové policii patřila také příční oddělení, která zajišťují pořádek na vodních plochách, ale rovněž patří kynologické, hipologické, potápěčské, operační a až do roku 2009 pyrotechnické složky, která se tehdy změnila ve zvláštní Pyrotechnickou službu.

Obdobná situace vládla u dopravní policie, která se rovněž ukázala jako spolehlivá a stabilizovaná služba. Opírala se o síť dopravních inspektorátů, které byly součástí okresních ředitelství a neustále se rozšiřující síť oddělení dálniční policie. Jejich počet v budoucnu stoupal tak, jak se rozšiřovala síť dálnic. Dopravní policie měla spíše technické problémy. Neměla k dispozici stejně silná auta, jaké najednou začala jezdit po našich silnicích, tomu odpovídající diagnostické zařízení, mobilní radary atd. Na druhém straně stoupal počet aut, objevily se další problémy s parkováním, průjezdností ulic a plynulostí silničního provozu.

Po vzniku samostatné ČR se nic nezměnilo ani na krajském zřízení, čemuž odpovídala také struktura krajských správ. Na jejich úrovni zůstaly správy Policie ČR jednotlivých krajů, včetně Správy Policie ČR hl. m. Prahy, podřízené policejnímu prezidentovi a krajské úřady vyšetřování, podřízené řediteli Úřadu vyšetřování pro ČR, kterého řídil ministr vnitra. Oblast policejních činností a vyšetřování tedy byla i nadále organizačně pevně oddělena, ale v praxi si na nižších úrovních dennodenně vyžadovala úzkou spolupráci vyšetřovatelů zejména s kriminální službou.

Organizační změny postihly okresní články policejní organizace. Již při vzniku Policie ČR byly bývalé okresní, městské a obvodové správy VB změněné na okresní, městská a obvodní ředitelství PČR. Na této úrovni pracovaly také okresní, městské a obvodní úřady vyšetřování. Nejnižším útvarem byl okres. V Okresech Plzeň-město, Brno-město a Ostrava-město pracovaly Městská ředitelství PČR a městské úřady vyšetřování. V Praze na úrovni obvodu to byla obvodní ředitelství PČR a obvodní úřady vyšetřování Praha 1-10. Příslušní policejní ředitelé podléhali krajskému řediteli PČR, ředitelé vyšetřovatelů řediteli krajského úřadu vyšetřování. V Praze v době od 31. března 1993 do 31. října 1994 byly obvodní ředitelství PČR nahrazena obvodními úřady pořádkové a dopravní policie, což se neosvědčilo a k 1. listopadu 1994 se vše vrátilo k původní struktuře.

Vstup do druhé poloviny 90. let také nebyl jednoduchý. Pokračovaly neblahé trendy ve vývoji kriminality, vyostřené nečekanými ekonomickými problémy. Stalo se tak na jaře roku 1997, kdy ekonomika země začala zpomalovat, což vedlo k propadu příjmů státního rozpočtu. Vláda V Klause přijala řadu rozpočtových škrťů, označovaných jako „[úsporné balíčky](#)“. Došlo také k měnovému otřesu. Rezort ministerstva vnitra i samotná Policie ČR měly najednou méně prostředků, s jakými počítaly.

V čele Policejního prezidia stál nejdříve již výše uvedený Oldřich Tomášek, kterého propad rozpočtu ještě zastihl. Po něm nastoupil genpor. JUDr. Jiří Kolář (7. srpen 1998 - 15. srpen 2005), který tuto funkci zastával zatím neuvěřitelných sedm let, přesto že se po svém nástupu dostal do kleští úsporných opatření. V čele vlády se vystřídali tři premiéři, každý se

svým ministrem vnitra. Po Janu Rumlovi nastoupil člen druhé vlády V. Klause (ODS) Jindřich Vodička, rovněž člen jeho strany (8. listopadu 1997 – 2. ledna 1998), po něm Cyril Svoboda - KDU-ČSL (2. ledna 1998 – 22. července 1998), člen vlády Josefa Tošovského - první úřednické vlády v dějinách ČR, po něm nastoupila vláda Miloše Zemana (ČSSD) s ministrem vnitra Václavem Grulichem - ČSSD (22. července 1998 – 4. dubna 2000).

Celé toto období je typické vysokým stupněm kriminality. Podle statistických údajů to v roce 1996 bylo 394 267 zaznamenaných případů trestné činnosti, což ukazovalo, že kriminalita opět mírně stoupá. Potvrdily to další tři roky. V roce 1997 bylo zaznamenáno 403 754, v roce 1998 425 930 a roce 1999 dokonce 426 626 případů, což je smutným rekordem až do dnešních dní. Pouze v posledním roce tohoto období trestná činnost klesla a dosáhla výše 391 469 případů.

Vzhledem k nutným úsporným opatřením vedení resortu, ani Policie ČR k žádným zásadnějším změnám, které by si následně vyžádaly vyšší finanční příspěvky, nepřistupovalo. Ještě na jeho začátku - 1. ledna 1996, vznikl na severní Moravě zcela nový okres Jeseník, který se odtrhl od okresu Šumperk. Vzhledem k tomu zde vznikl nejenom nový okresní úřad, ale také Okresní ředitelství PČR a Okresní úřad vyšetřování.

Ve stejné době se začalo uvažovat o změně stávajícího krajského systému, ale delší čas se k tomu nepřistupovalo.

Zásadnější změny nenastaly ani v dalších oblastech, např. v oblasti kriminální policie. Ostatní změny, realizované uvnitř PČR byly skutečně jen dílčí. Tak k 1. lednu 1998 došlo k reorganizaci železniční policie. Ředitelství služby železniční policie zůstalo jen jako řídicí pracoviště, oblastní ředitelství byla zrušena a začleněna do správ krajů a okresních ředitelství. V podstatě začal proces její propojení s pořádkovou policií

. K 1. prosinci 1999 byl zrušen útvar Národní ústředna Interpolu Praha a byl zařazen do Policejního prezidia. K 1. lednu 1998 bylo zrušené členění ministerstva vnitra ČR na bezpečnostní a civilně-správní úsek, i když se neoficiálně toto členění ještě delší čas fakticky uchovávalo.

Největší změnou ale prošla služba pořádkové policie.

V červenci 1996 bylo totiž rozhodnuté, že v roce 2000 se v Praze uskuteční 55. zasedání Mezinárodního měnového fondu a Světové banky. Protože zasedání těchto institucí začínalo být spojené s masovými protesty a porušováním veřejného pořádku, vedení PČR rozhodlo výrazně posílit pořádkovou policii. Shodovalo se to s analýzami PČR, které již předtím na hrozbu podobných akcí poukazovaly a navrhovaly založit zcela nové policejní

útvary, které by dokázaly uchránit veřejný pořádek a bezpečnost v případech jejich masového narušení. Takovéto případy se ukazovaly zejména kolem některých fotbalových utkání.

První podnět v tomto směru se datuje na květen 1995. Požadovalo se založit takovouto jednotku v Praze. Oficiálně vznikla v roce 1998 a byla označována jako stálá pořádková jednotka, od roku 2003 označovaná jako speciální pořádková jednotka. Stálá pořádková jednotka poskytovala profesionálně vycvičené a vybavené policisty, kteří byli schopni kdykoli, rychle, flexibilně, efektivně a adekvátně v mezích zákona reagovat na vývoj bezpečnostní situace.

Průběh dvoudenního 55. zasedání představitelů Mezinárodního měnového fondu a Světové banky v Kongresovém paláci 26. a 27. září 2000 v Praze, všechny původní obavy do písmene naplnil. Na udržení veřejného klidu a pořádku byly nasazené stovky policistů, ale pořádek byl udržen jen s vypětím všech jejich sil. Zvláště ostré boje mezi pořádkovými jednotkami Policie ČR a demonstranty, kterých odhad se pohybuje mezi sedmi až dvanácti tisíci, se odehrály v Nuselském údolí na přístupových cestách ke Kongresovému paláci. Část demonstrantů, kteří se do Prahy sjeli také z celé Evropy, zejména z Itálie, vtrhla do centra Prahy, kde rozbíjela výlohy a ničila zařízení. Celkově bylo zatčeno kolem 900 osob, přičemž sto lidí muselo vyhledat lékařské ošetření. Polovina z nich byli policisté, kterých zranily dlažební kostky a tyče, vrhané na policejní kordony demonstranty. Průběh celé této akce ukázal na nutnost zřizovat další speciální policejní oddíly vycvičené v boji proti případům masového narušení veřejného pořádku a současně je vybavit příslušnou technikou, výzbrojí a výstrojí. Lidově se pak těmto policistům říkalo „těžkoozbrojenci“.

Na základě požadavků ředitelů ostatních krajských správ Policie České republiky začaly v roce 2000 vznikat na jednotlivých krajských správách Policie České republiky krajské pořádkové jednotky. V roce 2010 jich bylo celkem osm a všechny působí i v současnosti. Vedle nich v rámci krajů a okresů působí také nestálé pořádkové jednotky, složené z příslušníků policie zařazených k jednotlivým službám, které jsou aktivizovány pouze v případě potřeby.

Na ochraně zasedání MMF a SB se podílela také Bezpečnostní informační služba. V době jeho příprav ji vedl Karel Vulterin (březen 1997 – leden 1999), v době jejího zasedání Jiří Růžek (červenec 1999 – květen 2003), kterého nakonec nahradil Jiří Lang (červen 2003 – 2014 -), jenž ve funkci přežil osm premiérů.

V průběhu roku 2000 došlo ke změně krajské soustavy ČR. V první etapě, zahájené 1. ledna 2000 vzniklo 14 krajů jako správní obvody, které se v druhé etapě, zahájené 12. listopadu téhož roku, změnilo na územní samosprávné celky. Na územní organizaci Policie

ČR se toto nové členění neodrazilo a krajské správy i nadále sídlily v sídlech bývalých osmi krajů. Důvodem, proč se tak nestalo, bylo několik a významné místo mezi nimi měly důvody finanční.